ZPRAVODAJ
ČÍSLO 4/96

P. F. '97

pokračování z minulého čísla

SVĚTOVÉ CENY MOŘSKÝCH MUŠLÍ

Terminologie pro označení kvality mušlí je převzata z gemmologie, neboli nauky o drahokamech. Nejnižší kvalita je označována jako **Fair** - mušle se značnou vadou, dále je to označení **Good** (dobrá) - mušle s malou vadou nebo horším vybarvením, třetí stupeň je označován jako **Fine** (pěkná) - s nepatrnou vzhledovou vadou, nejvyšší kvalitativní hodnocení je označení **Gem** (dokonalá) - což je označení pro zcela perfektní mušli.

Zcela mimo výše uvedené skupiny jsou tak zvané "plážové" mušle, tedy takové, které mrtvé vyvrhlo moře na pláž - značené jako **Beach**. Mohou mít i značnou cenu právě u velmi vzácných mušlí samozřejmě o několik řádů nižší než u téhož druhu v kvalitě Gem.

Další označení, která se vyskytují v nabídkových seznamech je **Dwarf** - tzn. malé, trpasličí velikosti, nebo naopak **Giant** - značící mimořádně velké exempláře. Zcela mimo tyto skupiny jsou mušle s označením **Freak**, což znamená zrůdný. Jsou to deformované mušle s výrustky nebo růstovými vadami, třeba zakřivením či se zhojeným poraněním během růstu. Vada muže být také ve vybarvení a to od extrémně světlé barvy až po zcela černou. Zavinutci se vyskytují se zobákovitým prodloužením konců označovaným jako rostrátní (zobcovité) formy. Velmi časté jsou v Nové Caledonii. Mušle označené Freak jsou vlastně unikáty a málokdy, s vyjímkou rostra mají dvě mušle stejnou deformaci. Na trhu proto dosahují mimořádně vysoké ceny. Zatímco typická Cypraea tigris má halířovou cenu, její černé exempláře dosahují už více než 200 USD. Ovšem zcela bílá tigris představuje cenu několika tisíc USD a přiznám se, že jsem ji nikdy neviděl ve skutečnosti, ačkoliv jsem třeba ve Vietnamu prohlížel tuny tigris, ale všechny tečkované.

Sinistral - označení pro levotočivé mušle se v nabídkách dealerů objevuje velmi zřídka. Mušle s genetickou vadou způsobující jejich obrácené zavinutí jsou neobyčejně vzácné. Pro ilustraci jejich vzácnosti - příklad z čeledi Cypraeidae. V literatuře je uváděno jen 7 známých exemplářů a pouze o čtyřech je známo kde a ve které sbírce se nacházejí. Zdá se, že u zavinutců se levotočivost objevuje pouze na jižní zemské polokouli.

Jak je vidět, stanovit ceny mušlí není jednoduchá záležitost. Celkově však lze konstatovat, že i přes velký pohyb v cenách zůstávají ceny u velmi vzácných druhů na stálé vysoké úrovni. Z hlediska dlouhodobé perspektivy, lze předpokládat celkový růst cen u všech mušlí a to především pro to, že i přes značnou schopnost rychlého rozmnožování se budou populace plžů ve světových mořích snižovat nejen intensivním lovem, ale zejména dopady zněčištění životního prostředí a činností lidí na povrchu země. Do moří proudí milióny tun nečistot, ale také hnojiv, které způsobují bujení řas a snižování množství světla pronikajícího do moře. Důsledkem je odumírání korálů a tím narušování rovnováhy v šelfech tropických moří. Je to smutné konstatování, ale generace, které přijdou po nás už budou znát mořské krásy asi jen ze starých sbírek dnešních konchologů.

Přehled cen vzácných zavinutců.

J.G.Walls 1979	T.Rice 1992	G.T.Poppe 1994	P.Hardenberg 1996
C.armeniaca			
1000-1500	2400-2500	3000-6500	2000
C.guttata			
750-1200	200-450	120-1000	199-300
C.rosselli			
350-450	60-575	150-450	465
C.sakurai			
600-1000	700-1200	600-1000	650

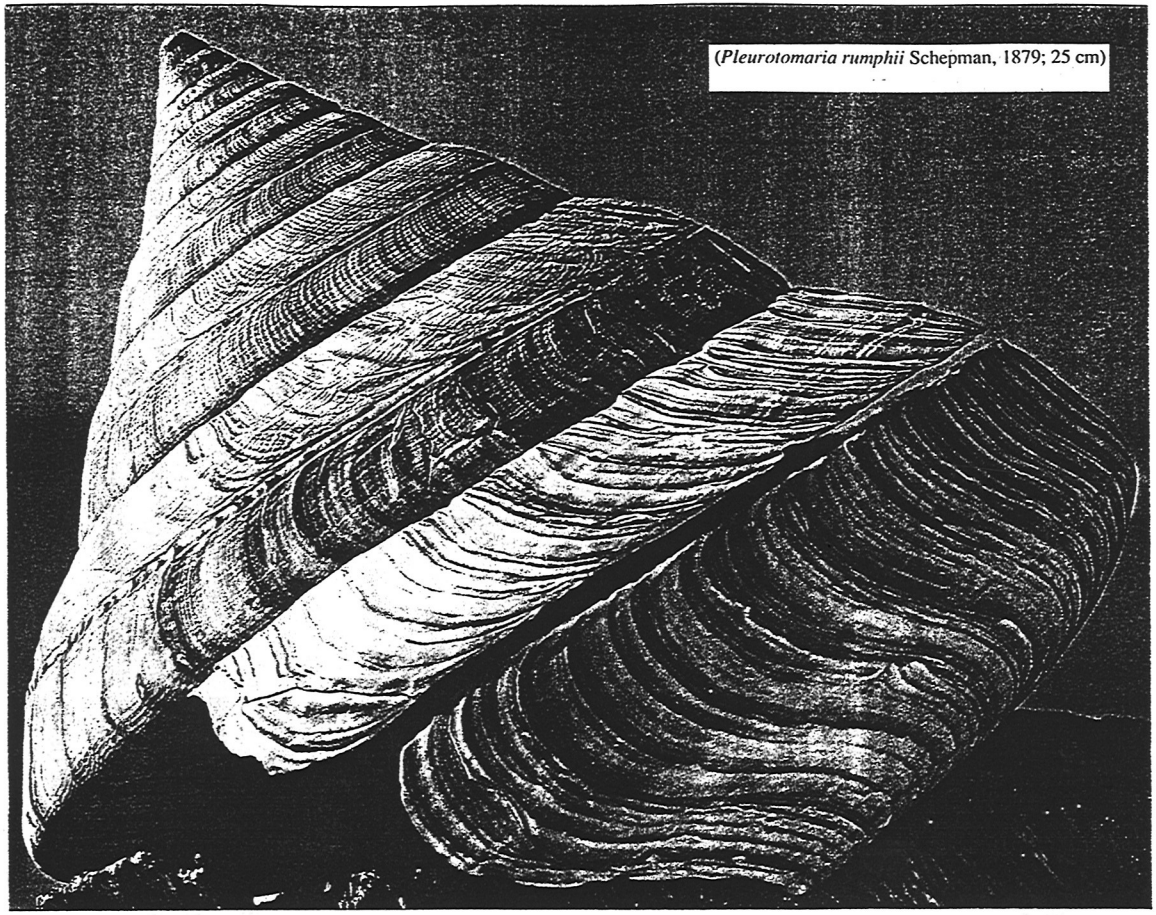

(*Pleurotomaria rumphii* Schepman, 1879; 25 cm)

5

C.teramachi
1000-1500 2500-8850 800-10000 1230

V katalogu G.T. Poppe 1994 je uváděna jako nejdražší mušle Cypraea incomparabilis, která ovšem patří do rodu Chimaeria a asi do čeledi Ovulidae a nikoliv Cypraeidae. Její uváděná cena je 20 000 USD, existují pouze dva dobré exempláře a další tři ve starých sbírkách.

Z ostatních vyhledávaných čeledí jsou panem G.T. Poppem uváděny například tyto:

CONIDAE

Conus	smirna	2000-5000
	marielae	1500-3000
	pictus	1000-1500
	priamus	2000-5000
	richeri	1800-2500

MURICIDAE

Murex	exquisitus	800-1000
	richeri	600-1000

VOLUTIDAE

Lyria	anna	1500-2000
	russjenseni	2000-4000
Notovoluta kreuslerae		1000-1500

PLEUROTOMARIIDAE

Perotrochus	midas	6000-9000
	deforgesi	8000-12000
	diluculus	8000-12000
	pyramus	8000-12000

Vysvětlivky k přehledu : všechny ceny jsou v USD, z roku 1996 jsou z nabídkového katalogu firmy P.Hardenberg, ostatní jsou orientační, spíše pro dealery a nemusí se krýt s reálnými cenami firem.

Vztah mezi velikostí a cenou u Conus gloriamaris

svislá osa - cena v USD

vodorovná - délka v mm

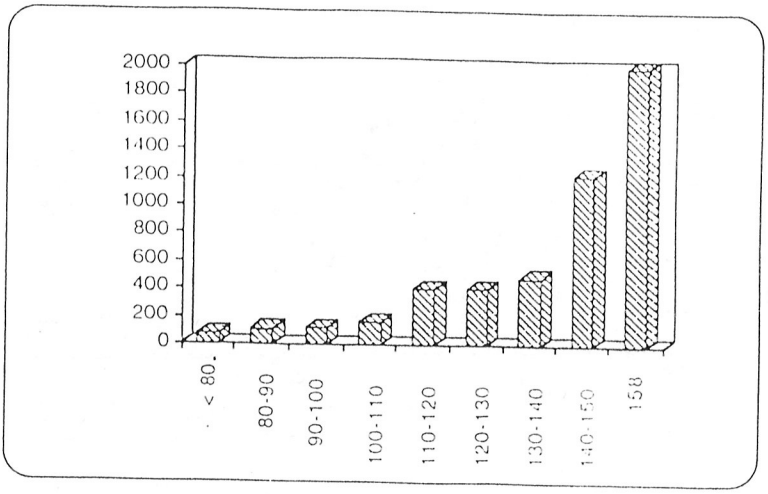

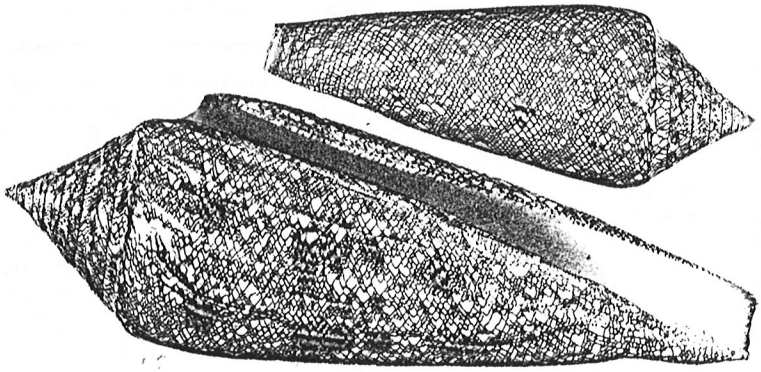

vývoj cen u C. guttata

cena

počet kusů

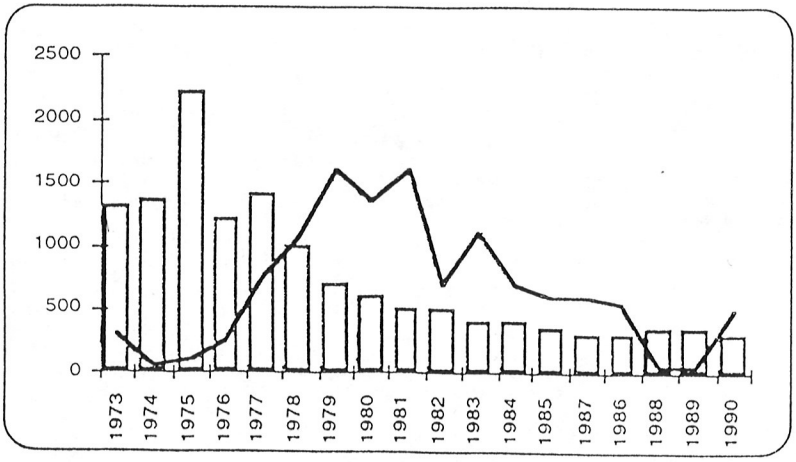

Převzato z knihy : G.T. Poppe, J.R.Senders

"PRICE CATALOGUE OF MARINE SHELLS 1994"

ZN PÁTEK 27. 9. 1996

Přijďte si pro mušličku do Chodovské tvrze

P r a h a (brk) - Český klub sběratelů lastur (ČKLS) zve všechny zájemce o křehkou krásu světových moří do Chodovské tvrze v pražském Jižním Městě (metrem C do stanice Chodov). Tuto sobotu (10 až 18 hod.) a neděli (10 až 16 hod.) zde pořádá I. mezinárodní výstavu lastur a přírodnin v ČR spojenou s výměnou a prodejem. Kromě nevšedního zážitku si každý návštěvník odnese malý dárek, samozřejmě v podobě lastur či dalších výtvorů, které nelze vidět ani v Národním muzeu. ČKLS vznikl v roce 1975 a sdružuje členy z ČR i ze zahraničí. Zájem o tento sběratelský obor rychle roste hlavně v posledních letech, kdy se nám otevřely možnosti výjezdů nejen k evropským, ale především k tropickým mořím, kde se schránky měkkýšů formují do rozmanitých, krásně barevných tvarů.

„Uslyší malý Hoan šumění moře?" ptá se sběratel Jaroslav Picka (vlevo), který obří lasturu do Prahy přivezl z Vietnamu. *Foto: David Kundrát*

Mořské lastury ozdobily Chodovskou tvrz

PRAHA - Až do 16 hodin se dnes mohou milovníci exotiky podívat na I. mezinárodní výstavu lastur a přírodnin v Chodovské tvrzi v Praze na Jižním Městě. Výstavu, spojenou s burzou a prodejem, uspořádal Český klub sběratelů lastur. Vystavovatelé z Maďarska, Rakouska, Německa a Slovenska tu představují stovky křídlatců, valut, korálů, mořských hvězdic, homolic, oliv a jiných druhů lastur od těch nejmenších až po obří kusy. Nejkrásnější lasturu přivezenou z Vietnamu představil pan Jaroslav Picka se svým jedenáctiletým vietnamským kamarádem Hoanem. Nejdražším exponátem je lastura zavinutce Cypraea valentia z jižní Afriky, kterou si její německý sběratel cení na 16 tisíc korun. Pro všechny návštěvníky mají pořadatelé připraven malý dárek. Je jím lastura zavinutce peníkového, které prý ve středověku používali Afričané jako platidlo. **Marta Bednářová**

Lastury sbírala i císařovna

CHODOV - Do světa lastur se mohli o uplynulém víkendu ponořit všichni návštěvníci zajímavé výstavy v prostorách Chodovské tvrze. Poprvé u nás a s mezinárodní účastí ji pořádal Český klub sběratelů lastur.

„Lastury se sbíraly už odnepaměti. Dlouhou dobu se dokonce v některých zemích používaly jako platidlo," řekl Pražským novinám jeden z pražských sběratelů lastur Miroslav Hurt. *„Jednou z nejznámějších sběratelek byla mimo jiné i Marie Terezie, která neváhala za některé sběratelské skvosty zaplatit horentní sumy."*

A tak není divu, že i dnešní sběratelé si své miláčky považují. Nejdražší vystavenou lasturou, za 16 tisíc korun, byla Cypraea valentina z Filipín. *„Patří mezi vzácné druhy. Žije na těžko přístupných skalách ve veliké hloubce a pro sběratele je těžko dostupná,"* podotkl Miroslav Hurt. *„Ovšem ještě donedávna si každý považoval zavinutce královského, pocházejícího z Polynésie. Směli ho vlastnit pouze náčelníci tamních vesnic."* I dnes je pro mnohé těžko dosažitelný. Jeho cena se na burzách pohybuje kolem tří tisíc korun. A která lastura je největší? *„Australský plž Syrinx arnanus. Jeho velikost se pohybuje od 86 do 90 centimetrů,"* dodal Miroslav Hurt.

(lan)

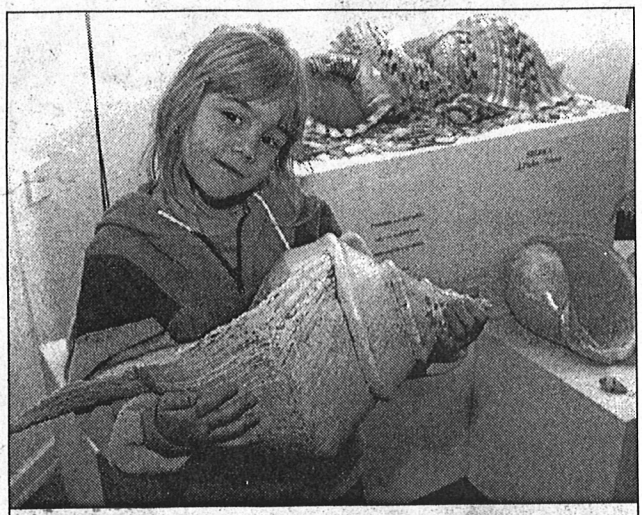

Pětileté dítě má co dělat, aby uneslo největší lasturu - australského plže. **Foto: Drahomíra SRBOVÁ**

Vzpomínka na moře

PRAHA (bk) - Lastury si o víkendu můžeme prohlédnout v Chodovské tvrzi na Jižním Městě a to v sobotu od 10 do 18 hodin a v neděli od 10 do 16 hodin.

Moře na Chodově

JIŽNÍ MĚSTO - O tomto víkendu se uskuteční v Chodovské tvrzi I. mezinárodní výstava lastur a přírodnin v ČR, pořádaná Českým klubem sběratelů lastur. Navštívit ji můžete v sobotu od 10 do 18, v neděli od 10 do 16 hodin. Výstava bude spojena s výměnnou burzou a prodejem. K vidění budou exponáty, jaké nejsou ani v Národním muzeu. Každý návštěvník si odnese malý dárek, a to v podobě lastury či jiného výrobku. **(dde)**

ŽIVOT KLUBU

Dne 28.- 29. 9. 1996 ČKSL uspořádal 1. mezinárodní výstavu lastur spojenou s burzou. Byla instalována v prostorách galerie historické Chodovské vodní tvrze. Stěží si lze představit krásnější prostředí k setkání milovníků lastur než je tato kruhovitá stavba obehnaná vodním příkopem a uvnitř s dlážděným kruhovým prostranstvím. V horním patře je galerie tvořená čtyřmi místnostmi navzájem průchozích kruhových segmentů. Přívlastek mezinárodní nebyl jen atraktivním lákadlem neboť mezi vystavujícími byli i sběratelé ze zahraničí.

Zájem o tuto akci byl poměrně velký, přišlo přes 500 návštěvníků. Bohužel musíme konstatovat, že ze strany členů klubu takový zájem už nebyl. Je to škoda, protože se domníváme, že výstava měla velmi slušnou úroveň, což dokazují pochvalné zápisy v knize návštěv i vyjádření zahraničních návštěvníků. Po skončení 1. dne jsme se rozhodli uspořádat sympozium se zahraniční účastí v místním baru, který právě otvíral.

Podmínkou byla znalost alespoň jednoho světového jazyka a tak se po několika půllitrech pěnivého moku mísila němčina s angličtinou, ruštinou i maďarštinou. Náš přítel Dieter sice zpočátku tvrdil, že pije pouze čaj a vyjímečně dunkel bier leč neubránil se. Sympozium probíhalo tak pěkně, že jsme se rozhodli je prodloužit v nedaleké restauraci neboť nám vyhládlo. Někteří účastníci se odebrali na lože (p. Nemeth s chotí) do svého auta (hotel Volga - pozn. p.Picky) značky Volha.

Pokračovali jsme v diskusi o nových objevech v malakologii až do pozdních hodin a dobíhali poslední metro resp. autobus. Neděle měla příjemnější zahajovací hodinu. Otvíralo se v 10.00 a hlavně vše bylo na svém místě, stačilo jen odemknout mříž. Končili jsme v 16.00 a zájemci o výstavu nahlíželi do prázdných místností i po tom, co jsme už vše vynosili a odnášeli stoly. Výstavou jsme zcela určitě přiblížili návštěvníkům přírodu, s jakou se naši lidé jen stěží mohou setkat a která je nyní tolik ohrožována lidskou lhostejností, bezohledností a honbou za penězi. Přes veškeré potíže při přípravě, se kterými jsme se potýkali, bychom tuto akci rádi opakovali v pravidelných termínech a dále rozšiřovali na výstavu (burzu) mezinárodní úrovně. Tato výstava byla v ČR zcela ojedinělá a přinesla i nemalý zisk do pokladny našeho klubu.

JAKO a HUMR

2.11. se v Mnichově konala už tradiční mineralogická burza, tentokrát dokonce v 7 halách. V několika stáncích se též prodávaly lastury. Pro malý zájem ze strany našich členů jsme jeli autobusy vypravenými z Liberce se zastávkou v Praze. Zájezd organizoval pan Chabr a sešlo se 14 našich členů. Jeden z nich zařídil slevu vstupného z původních 15 na pouhých 8 DM.

HUMR

SLOVNÍČEK

AXIAL - /lat./ axiální, souběžné s osou axis u měkkýšů skládajících se pouze z jednoho kusu schránky.

AXIS - /lat./ imaginární osa procházející lasturou skrz apex, kolem kterého se obtáčí tělový závit.

BASE - /lat./ základ, základna. U Gastropoda, část tělového závitu kolem okraje spodku mušle.

BEAD - /angl./ kulaté výstupky na žebrech lastur, např. u některých Nassarius.

BI - /lat./ dvojí, dvojitý - viz. Cypraea bicornis (dvojrohá), Hexaplex bicolor (dvoubarevný) atp.

BIVALVIA - /lat./ č. mlži. 2. největší třída měkkýšů - asi 30 000 druhů. Žijí ve slaných i sladkých vodách. Tělo chrání 2 lastury, jejichž pevné spojení zajišťuje často tzv. zámek. Mlži jsou významní pro určení vrstev mladšího paleozolika a pro členění druhohor.

BOREAL - severovýchodní pobřeží Sev.Ameriky od zálivu Sv. Lawrence k mysu Cod, jižní pobřeží Islandu, Norsko, Shetlandy, Faerské ostr., Británie, Severní moře a Baltské moře.

BYSSUS - chomáče jemných vláken vylučovaných některými mlži. Slouží k upevnění k podkladu.

Different types of muscle scars and pallial lines in bivalves—(A) taxodont, integropalliate, isomyarian, and dimyarian; (B) sinopalliate, anisomyarian, and dimyarian; (C) monomyarian; (D) sinopalliate, isomyarian, dimyarian, and heterodont—(1) ligament, (2) hinge, (3) adductor muscles, (4) pallial line, (5) anterior adductor muscle, (6) posterior adductor muscle, (7) pallial sinus.

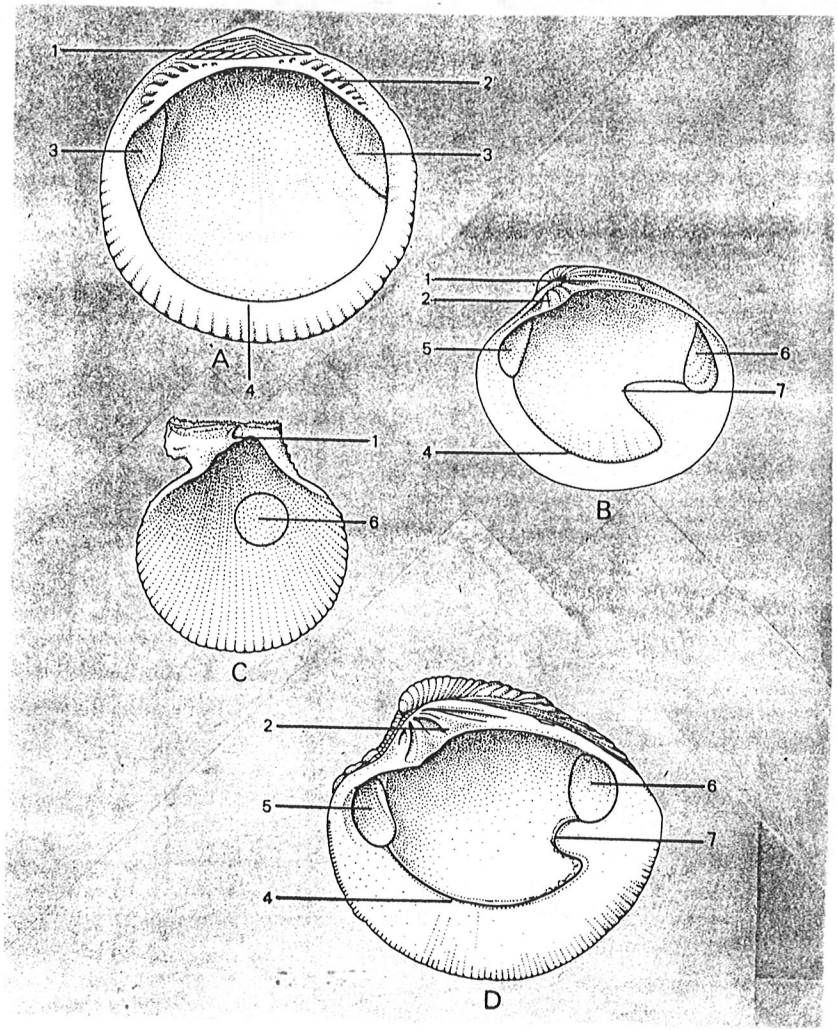

Upper figure: Left valve of a bivalve (interior view). Lower figure: The two valves (dorsal view)—(A) dorsal edge, (B) ventral side, (C) width, (D) length, (E) depth, (F) posterior edge, (G) anterior edge, (H) left valve, (I) right valve—(1) umbo, (2) muscle scar, (3) pallial line, (4) pallial sinus, (5) hinge, (6) ligament, (7) escutcheon, (8) lunule.

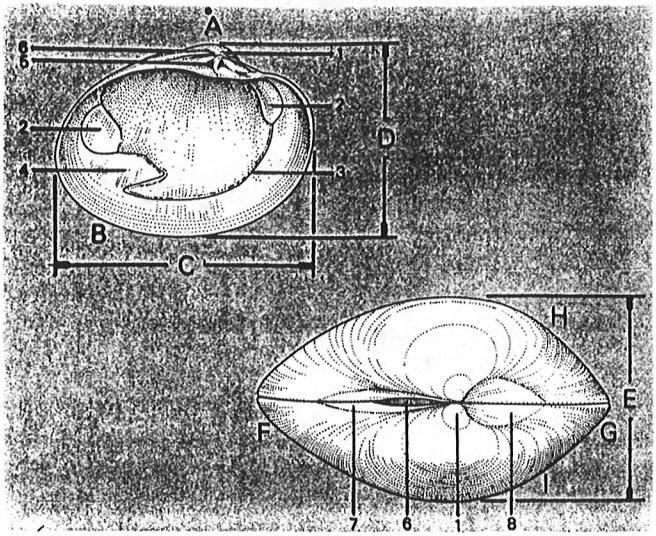

Bottom: (A) taxodont hinge, (B) heterodont hinge, (C) isodont hinge.

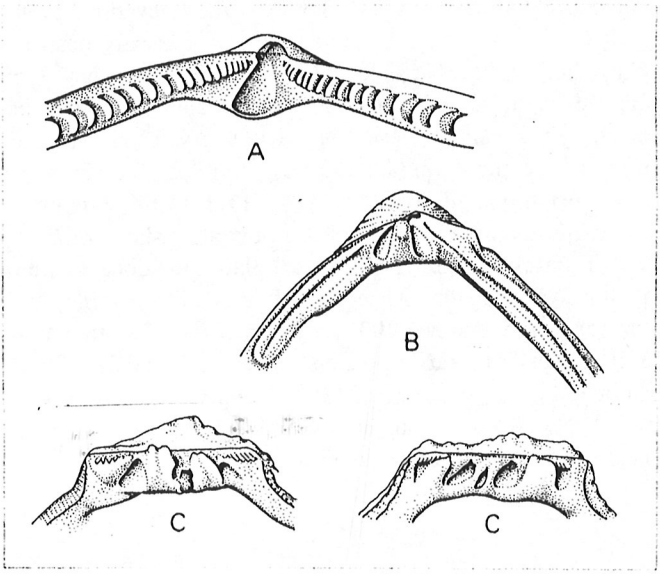

POZNATKY Z GAMBIE

V tomto roce jsem se dostal na dovolenou do Gambie v západní Africe. Při prostudování literatury jsem nabyl dojmu, že si odtud přivezu řadu zajímavých a u nás málo frekventovaných mušlí z rodu Marginellidae. Hned první časné i odpolední výpravy podél pobřeží mi napověděly, že to co do množství druhů bude trochu horší. Marginelly tam byly pouze v pěti druzích a jen v několika málo kusech. Zato Cymbium pepo, Cymbium cymbium a hlavně Cymbium glans tam byly ve velkém množství zejména v Rybářských vesnicích Brufut a Sayang. Přímo tady se tyčily hromady rozbitých a už zkonzumovaných Cymbií, ale těžko se daly nějaké pěkné kusy vybrat. To ale vůbec nevadilo, protože ženy a děti, když viděly můj zájem o mušle, ihned je začaly nosit a nabízet. Z velkého množství se však dalo vybrat jen několik kusů v dobrém stavu. Co mě ale nejvíc zaujalo, ne sice ze sběratelského hlediska, ale jako kuriozita, byly kožené přívěsky na krk ve kterých byly vsazeni zavinutec kroužkový a zavinutec penízkový ve velmi špatném stavu, bez barvy i lesku. Na první pohled dost letité kusy. Protože tito zavinutci v západní Africe nežijí, domnívám se, že místní obyvatelé stále používají k výrobě přívěsků i masek ulit jež sloužily jako platidlo v době ve které se za ně kupovali právě v západní Africe otroci. Vzhledem k tomu, že otrokářství bylo zrušeno před více než 200 lety je téměř jisté, že právě tyto zavinutce vlastnili někdejší otrokáři a pozdější generace je dokázaly využít a čile s nimi obchodují a vydávají je za zaručený produkt moře omývající Gambii. Pro vaši představu jen z Gambie bylo ročně odvezeno na 100 000 nešťastníků zavlečených do otroctví.

J. Derka

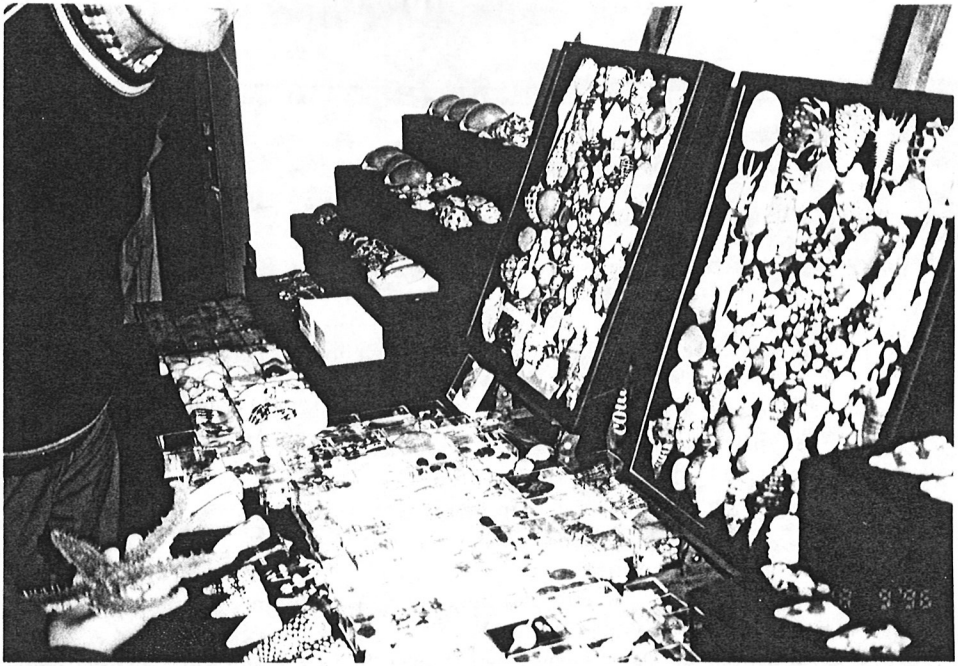

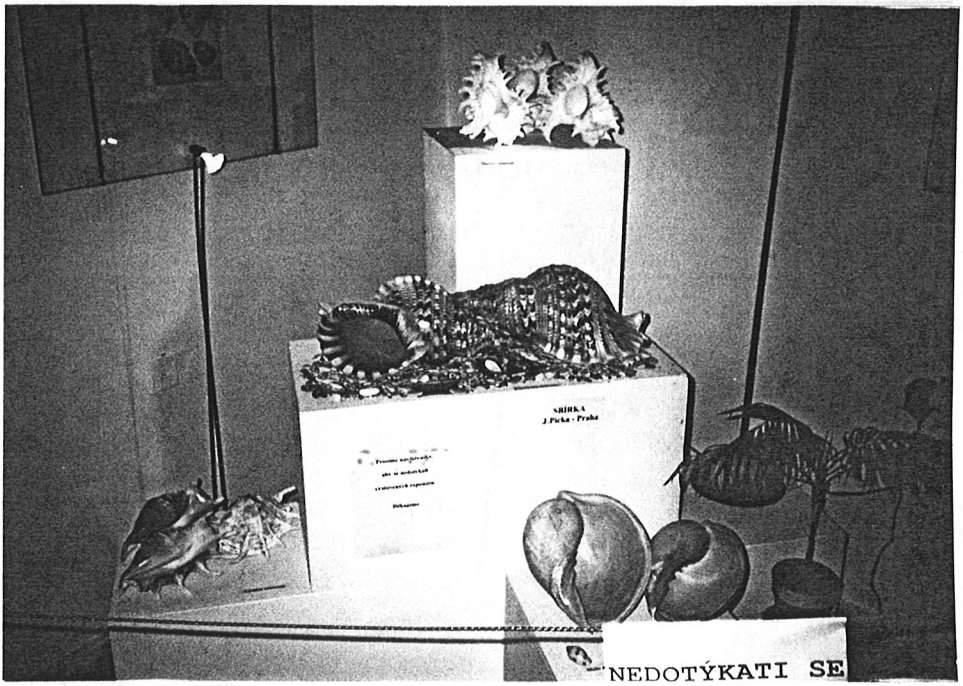
SBÍRKA
J. Pícha - Praha
NEDOTÝKATI SE

ZA MUŠLEMI DO VIETNAMU

Dlouhé mořské pobřeží jižní a východní části Vietnamu je tvořeno Jihočínským mořem, které je součástí Tichého oceánu. Z pohledu sběratele mušlí je to tzv. indopacifická oblast, tedy největší a nejbohatší výskytiště mořských lastur na světě. Z asi 50 000 známých druhů mořských měkkýšů se jich v Indopacifiku vyskytuje asi 70%. To je fakt, který činí tuto oblast pro sběratele mimořádně zajímavou. A ze zemí v této oblasti je Vietnam asi pro našince nejdostupnější.

Já sám jsem podnikl už čtyři cesty do Vietnamu. V dřívějších letech dvakrát do severní části, kde mně zajímaly především oblasti původních pralesů v provinciích Vin Phu, Hoang Lien Son a Sapa. Z hlediska sběratele lastur je na severu nejzajímavější překrásná lokalita na mořském pobřeží, městečko Halong nedaleko čínských hranic. Dračí zátoka s třemi tisíci ostrůvků tvořených vápencovými kuželi známými mogotami vypadá jak z pohádkového snu. Jako zoologa mně zaujali z mořských živočichů nejvíce ostrorepi velmi podobní prahorním trilobitům. Samozřejmě od místních rybářů se dají získat pěkné a také vzácné lastury, kterých si tady moc necení a považují je za pouhé levné suvenýry pro cizince.

Další dvě už právě na mušle zaměřené cesty jsem podnikl v loňském a letošním roce do jižní části Vietnamu do Hočiminova města. Odtud se ovšem musí cestovat na pobřeží moře a to nejlépe najatým taxíkem. Letos jsem měl dost času a tak jsem nejprve cestoval do nejjižnějšího přístavního městečka Rach Giá, protože tato oblast nedaleko hranic s Kambodžou je málo známá. Také moji vietnamští přátelé nevěděli, zda se tam mušle prodávají či nikoliv. Cesta taxikem asi 450 km na jih trvala skoro celý den. Po příjezdu jsem navštívil obchodní centrum města - tržiště.

pokračování příště J. Picka

ČESKÝ KLUB
SBĚRATELŮ
LASTUR
CZECH
CONCHS
COLLECTORS'
CLUB